

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/205
Toplantı Tarihi/Sayısı : 13.4.2023/29
Karar Numarası : 2023/316
Başvuran : M. G.
Başvuran Vekili : -
Adres : --
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Hakkında verilen beraat kararı nedeniyle göreve iade talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran; 31/3/2019 tarihinde gerçekleştirilen mahalli idareler genel seçiminde Karabük İli Ovacık İlçesi ... Köyü Muhtarı olarak seçildiğini, herhangi bir sorun ya da şikâyet olmadan muhtarlık görevini yerine getirdiğini, buna karşın hakkında açılan bir dava nedeniyle 4/12/2019 tarihinde geçici tedbir olarak görevden uzaklaştırılma kararının kendisine tebliğ edildiğini, bu kararda göreviyle ilgili bir suç nedeniyle hakkında uzaklaştırılma kararının alındığının belirtildiğini, söz konusu davanın 2017 tarihinde açıldığını ve davaya konu iddiaların mesnetsiz olduğunu, dava ile ilgili Sakarya Bölge Adliye Mahkemesinin bozma kararı verdiğini, sonrasında dosyanın yerel mahkemeye gönderildiğini ve 1/11/2022 tarihinde hakkında beraat kararı verildiğini, bu karardan sonra göreve iade edilmesi gerekirken iade edilmediğini, hem kendisinin hem de köy halkının mağduriyet yaşadığını iddia etmekte olup en kısa zamanda göreve başlatılması için gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yolu" başlıklı 125'inci maddesi: "*İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır...*" şeklindedir.

4. 20/4/2016 tarih ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde: "(g) *Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*"; "(i) *Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında yer almaktadır.

5. Aynı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesine göre: "(1)*Ayrımcılık yasağı ihlalinde zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. ... (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.*"

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına

İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği ... yönlerinden incelenir." hükmünü haizdir.

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 20/4/2016 tarih ve 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Bununla birlikte başvuru, 2019 yılı mahalli idareler genel seçiminde ... Köyü Muhtarı olarak seçilen başvuranın muhtarlık görevini yaparken hakkında açılan dava nedeniyle görevden uzaklaştırıldığı, hakkında beraat kararı verildiği halde tekrar görevine iade edilmediği iddiasıyla, muhtarlık görevine iade talebine ilişkindir. Bu kapsamda başvuru, 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında değerlendirilememektedir.

11. Anayasa'nın "Mahalli idareler" başlıklı 127'nci maddesi; "Mahalli idarelerin seçilmiş organlarının, organlık sıfatını kazanmalarına ilişkin itirazların çözümü ve kaybetmeleri, konusundaki denetim yargı yolu ile olur. Ancak, görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile hakkında soruşturma veya kovuşturma açılan mahalli idare organları veya bu organların üyelerini, İçişleri Bakanı, geçici bir tedbir olarak, kesin hükme kadar uzaklaştırabilir." hükmünü içermektedir.

12. 7/4/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanunu'nun 10'uncu maddesine göre: "... Muhtar devletin memurudur. Devlet işlerinde vazifesini 36'ncı maddeye göre yapar."

13. Anayasanın 125'inci maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu hükme bağlanmıştır. Yine 20/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 11'inci ve 12'nci maddelerinde ilgililerin, idari dava açılmadan önce idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması için idareye başvurabileceği, haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay ve İdare ve Vergi mahkemelerinde dava açabilecekleri düzenlenmiştir.

14. Başvuranın iddia ve talepleri yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın 20/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun idareye başvuru ile yargı

yollarını düzenleyen hükümlerinden yararlanabileceği, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle ***kabul edilmez*** olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĐUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

13.04.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye